

§ 13 Yttrande över förslag till nationellt förbud mot mikroplaster i kosmetiska produkter**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Sigtuna kommun lämnar följande yttrande till Miljö- och energidepartementet angående Kemikalieinspektionens rapport 2/16, förslag till nationellt förbud mot mikrokorn av plast i kosmetiska produkter:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker förslaget men vill framföra följande kommentarer:

- Förslaget till förbud omfattar ett begränsat område och ett potentiellt förbud kommer därför rimligen inte att medföra större förändringar avseende mikroplast i den marina miljön. Man bör undersöka om fler produkter kan omfattas av föreslaget förbud.
- Många produkter som skulle komma att omfattas av förbudet tillverkas ej i Sverige, men säljs likväl i Sverige, produkter som Sveriges kommuner har tillsynsansvar för. De centrala verk som berörs av förbudet bör tillse att vägledningsmaterial finns tillgängligt för Sveriges kommuner för att underlätta deras tillsynsarbete.

Ärendebeskrivning

Kemikalieinspektionen har av regeringen fått i uppdrag att undersöka och föreslå lämpliga åtgärder gällande mikroplaster. Parallellt har Naturvårdsverket fått i uppdrag av regering att utreda och identifiera viktiga källor i Sverige till utsläpp av mikropartiklar av plast i havet och föreslå lämpliga åtgärder. Gällande Kemikalieinspektionens uppdrag så har man efter dialog med Miljö- och energidepartementet preciserat uppdraget till att gälla avsiktligt tillsatt mikroplast i kosmetiska produkter. Uppdraget har sammanställts i rapport 2/16, Förslag till nationellt förbud mot mikrokorn av plast i kosmetiska produkter. Kemikalieinspektionen föreslår sammanfattningsvis följande:

- Att regeringen förbjuder tillhandahållandet på den svenska marknaden av kosmetiska produkter som sköljs av och som innehåller mikrokorn av plast.
- Att förbudet ska gälla från och med den 1 januari 2018.

- Att Kemikalieinspektionen bemyndigas att meddela föreskrifter om undantag eller att i det enskilda fallet ge dispens från förbudet, för sådana material som bryts ned i akvatiska miljöer och i avloppsreningsverk och till följd därav inte innebär någon exponering av fasta plastpartiklar för miljön, eller om särskilda skäl föreligger.

Kemikalieinspektionens redovisning av regeringsuppdrag om nationellt förbud mot mikrokorn av plast i kosmetika har skickats ut för remiss och Sigtuna kommun finns med som remissinstans.

Miljö- och hälsoskyddskontorets redovisning

Problemet med mikoplast i kosmetiska produkter

I remissen beskrivs problemet med plaster i den marina miljön som ett problem som uppmärksammades redan under 1970-talet, men vidden av problemet och dess effekter är ännu ej klarlagd och mer forskning gällande frågan krävs. Man har kunnat se indikationer på att mikroplaster medför negativa effekter på vattenlevande organismer i form av bland annat minskat födointag och påverkan på energisystem.

Kemikalieinspektion bedömer i sin rapport att de flesta plastpartiklar i havet utgörs av mikroplaster. Dock så uppger man även i Kemikalieinspektionens rapport att den totala andelen mikroplaster i havet som antas komma från kosmetiska produkter endast är ca 0,1 %. Den uppskattning som gjorts är dock osäker och inte fastställd.

Bedömning

Vi anser att ett förbud mot mikroplaster i kosmetiska produkter bedöms vara en liten åtgärd. Det vore önskvärt att Kemikalieinspektionens förslag till förbud inte bara skulle omfatta de kosmetiska produkter där utfasningskostnaden bedöms som rimlig, utan att det skulle omfatta alla kosmetiska produkter innehållandes mikroplaster. Att endast begränsa mikroplaster i vissa kosmetiska produkter (de som har en exfolierande och rengörande effekt) uppfattas vara en liten åtgärd och för att se någon verkan i förbudet så är det önskvärt att ytterligare åtgärder vidtas för att begränsa förekomsten av mikoplast i den marina miljön.

Vi välkomnar förslaget med hänvisning till försiktighetsprincipen, men det hade varit önskvärt med ett förslag som angriper frågan och problemet med ett bredare perspektiv för att begränsa förekomsten av mikoplast i den marina miljön.

Tillsynsansvar

Enligt punkt 6.3 i remissen, ”Tillsynsansvar och sanktioner” så berörs ansvaret gällande tillsynen. Kemikalieinspektionen bedömer att det operativa tillsynsansvaret för andra än primärleverantörers utsläppande av kemiska produkter på marknaden ligger på kommunerna.

För att kommunerna ska kunna bedriva den operativa tillsynen på ett optimalt sätt så behövs det att Kemikalieinspektionen och andra centrala verk som berörs av denna fråga tar fram forskrifter, allmänna råd och vägledningsmaterial för att underlätta för kommunernas tillsyn av dessa produkter.

Enligt punkt 8.6.7 i remissen ”Påverkan på myndigheters och kommuners kostnader” så berörs endast Kemikalieinspektionens kostnader vid ett potentiellt förbud, och inte kommunernas merkostnad vid ett förbud. Kemikalieinspektionen och övriga centrala verk bör beakta den tid som kommunerna behöver för utbildning gällande förbudet och de resurser som detta kommer att ta i anspråk. Om tillsynsansvar utkrävs av kommunerna så bör de centrala verk som ska stödja kommunerna i deras tillsynsarbete även ge det stöd som behövs i form av exempelvis vägledningsmaterial för vidareutbildning.

Samlad bedömning

Vi tillstyrker det förslag som framtagits gällande förbud mot mikrokorn av plast i kosmetiska produkter. Dock med synpunkter gällande förbudets avgränsningar och med en förväntan på vägledning från Kemikalieinspektionen för kommunernas tillsynsarbete.

Miljö- och hälsoskyddskontorets förslag till beslut

Miljö- hälsoskyddskontoret har föreslagit nämnden besluta i enlighet med kontorets förslag.

Beslutsunderlag

Kemikalieinspektionens rapport 2/16, Förslag till nationellt förbud mot mikrokorn av plast i kosmetiska produkter.

Delgivning

Miljö- och energidepartementet,
m.registrator@regeringskansliet.se, samt
Jerker.forsell@regeringskansliet.se

